

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงลักษณะการใช้วัสดุย่อยสลาย ของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวมทั้งทัศนคติของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการที่มีต่อบริการวัสดุย่อยสลายของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในด้านสภาพของห้องอ่านวัสดุย่อยสลาย วัสดุย่อยสลายและอุปกรณ์การอ่านที่ให้บริการ การจับบุคลากรเพื่อให้บริการผู้ใช้ และการเข้าถึงวัสดุย่อยสลาย

ลักษณะการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมุ่งศึกษาอาจารย์ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 241 คน และผู้ช่วยวิชาการซึ่งเป็นประชากรทั้งหมดจำนวน 174 คน จากแบบสอบถามที่ส่งไปปรากฏว่าได้รับคืนจำนวน 306 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.73 ในจำนวนนี้เป็นอาจารย์ 165 คน หรือร้อยละ 53.92 และผู้ช่วยวิชาการจำนวน 141 คน หรือร้อยละ 46.08 ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยในส่วนประสมการณ์และลักษณะการใช้วัสดุย่อยสลาย ของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการ ได้แก่

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 คณะ/หน่วยงานที่มีผู้ตอบแบบสอบถามครบทุกคน มีจำนวน 11 คณะ/หน่วยงาน จากจำนวนทั้งสิ้น 22 คณะ/หน่วยงาน สำหรับคณะ/หน่วยงานที่อาจารย์ในสังกัดตอบแบบสอบถามครบทุกคน มีจำนวน 6 คณะ/หน่วยงาน ได้แก่ คณะนิติศาสตร์ คณะ

วารสารศาสตร์ฯ คณะสังคมวิทยาฯ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สถาบันภาษา และสำนัก
 บัณฑิตอาสาสมัคร ส่วนคณะ/หน่วยงานที่ผู้ช่วยวิชาการในสังกัดตอบแบบสอบถามครบทุกคนมี
 16 คณะ/หน่วยงาน ได้แก่ คณะนิติศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะรัฐศาสตร์
 คณะวารสารศาสตร์ฯ คณะวิทยาศาสตร์ฯ คณะศิลปศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสังคม
 วิทยาฯ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร สำนัก
 หอสมุด สำนักเสริมศึกษาฯ สถาบันไทยคดีศึกษา สถาบันทรัพยากรมนุษย์ และสถาบัน
 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

1.2 ผู้ช่วยวิชาการจำนวนมากที่สุดมีตำแหน่งเป็นนักวิชาการศึกษา รองลง
 มาคือนักวิจัยและเจ้าหน้าที่วิจัย และตำแหน่งทางการแพทย์ ซึ่งได้แก่ แพทย์ พยาบาล
 เภสัชกร และทันตแพทย์

1.3 ประเภทของงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติคือการสอน รองลง
 มาคือการวิจัย และการบริการทางวิชาการ สำหรับประเภทของงานที่อาจารย์เกือบทั้งหมด
 ปฏิบัติคือการสอน รองลงมาคือการวิจัย และการบริการทางวิชาการ ส่วนผู้ช่วยวิชาการ
 จำนวนมากที่สุดปฏิบัติงานการบริการทางวิชาการ รองลงมาคือการวิจัย และการให้บริการ
 ด้านการแพทย์และอนามัย

2. ประสบการณ์และลักษณะการใช้วัสดุย่อยส่วน

2.1 อาจารย์และผู้ช่วยวิชาการผู้ไม่เคยใช้วัสดุย่อยส่วนมีจำนวนสูงกว่าผู้เคยใช้

เมื่อพิจารณาตามคณะ/หน่วยงานที่สังกัดพบว่า อาจารย์และผู้ช่วยวิชาการ
 ผู้ไม่เคยใช้วัสดุย่อยส่วน มีจำนวนมากกว่าผู้เคยใช้เกือบทุกคณะ/หน่วยงาน ยกเว้นผู้ช่วย
 วิชาการสังกัดสถาบันไทยคดีศึกษาเพียงหน่วยงานเดียว ที่เคยใช้วัสดุย่อยส่วนทุกคน และ
 ผู้ช่วยวิชาการสังกัดสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มีจำนวนผู้เคยใช้เท่ากับจำนวนผู้ไม่เคยใช้
 วัสดุย่อยส่วน อาจารย์ที่ เคยใช้วัสดุย่อยส่วนจำนวนสูงสุดเป็นอาจารย์คณะศิลปศาสตร์ รองลง

มาคืออาจารย์คณะพาณิชยศาสตร์ฯ และอาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ ส่วนผู้ช่วยวิชาการที่เคยใช้วัสดุย่อยส่วนจำนวนมากที่สุด เป็นผู้ช่วยวิชาการสังกัดสถาบันไทยคดีศึกษา รองลงมาคือผู้ช่วยวิชาการสังกัดสำนักทะเบียนและประมวลผล และผู้ช่วยวิชาการสังกัดโรงพยาบาลธรรมศาสตร์

เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งของผู้ช่วยวิชาการ พบว่า ผู้ช่วยวิชาการทุกตำแหน่งที่ไม่เคยใช้วัสดุย่อยส่วนมีจำนวนมากกว่าผู้ที่เคยใช้ โดยมีผู้ช่วยวิชาการตำแหน่งนักวิจัย และเจ้าหน้าที่วิจัยเพียงกลุ่มเดียว ซึ่งมีสัดส่วนผู้เคยใช้กับไม่เคยใช้วัสดุย่อยส่วนใกล้เคียงกัน และเป็นกลุ่มที่มีจำนวนผู้เคยใช้วัสดุย่อยส่วนสูงสุด

เมื่อพิจารณาตามประเภทของงานที่ปฏิบัติพบว่า อาจารย์ซึ่งปฏิบัติงาน 6 ประเภท คือ การวิจัย การบริหาร การบริการทางวิชาการ การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ การวิเคราะห์และประสานงานการวางแผนและงบประมาณ การให้บริการและสวัสดิการนักศึกษา มีจำนวนผู้เคยใช้วัสดุย่อยส่วนมากกว่าผู้ไม่เคยใช้ ส่วนงานการวิเคราะห์ระบบและเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ไม่มีผู้ใดไม่เคยใช้วัสดุย่อยส่วน และอาจารย์ซึ่งปฏิบัติงานการสอนเป็นกลุ่มที่เคยใช้วัสดุย่อยส่วนจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือปฏิบัติงานวิจัย และงานการบริการทางวิชาการ สำหรับผู้ช่วยวิชาการที่ปฏิบัติงาน 3 ประเภทคือ การให้บริการและสวัสดิการนักศึกษา การวางแผนแม่บทและเขียนแบบ และการวิเคราะห์วางระบบและเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ไม่มีผู้ใดเคยใช้วัสดุย่อยส่วน ส่วนผู้ช่วยวิชาการที่ปฏิบัติงานงานที่เหลือมีจำนวนผู้ที่ไม่เคยใช้วัสดุย่อยส่วนมากกว่าผู้เคยใช้ และผู้ช่วยวิชาการที่ปฏิบัติงานอื่น ๆ มีจำนวนผู้ไม่เคยใช้เท่ากับผู้เคยใช้ โดยผู้ช่วยวิชาการซึ่งปฏิบัติงานการวิจัยเป็นกลุ่มที่เคยใช้วัสดุย่อยส่วนจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือปฏิบัติงานการบริการทางวิชาการ และปฏิบัติงานการสอน การบริหาร การให้บริการ ด้านโสตทัศนศึกษา กลุ่มละเท่า ๆ กัน

2.2 อาจารย์และผู้ช่วยวิชาการจำนวนมากที่สุดระบุสาเหตุที่ไม่เคยใช้วัสดุย่อยส่วนว่า ข้อมูลที่ต้องการใช้ไม่อยู่ในวัสดุย่อยส่วน รองลงมาคือไม่รู้จักวัสดุย่อยส่วน และใช้วัสดุย่อยส่วนไม่เป็น โดยอาจารย์จำนวนมากที่สุดระบุสาเหตุว่า ข้อมูลที่ต้องการใช้ไม่อยู่ในวัสดุย่อยส่วน รองลงมาคือชอบใช้สิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปเล่มมากกว่า และไม่รู้จักวัสดุย่อยส่วน ส่วน

สาเหตุที่ผู้ช่วยวิชาการจำนวนมากที่สุดระบุไว้สอดคล้องกับอาจารย์คือ ข้อมูลที่ต้องการใช้ไม่อยู่ในวัสดุย่อส่วน รองลงมาคือไม่รู้จักวัสดุย่อส่วน และใช้วัสดุย่อส่วนไม่เป็น

2.3 ประเภทของวัสดุย่อส่วนที่มีผู้ใช้มากที่สุดคือ ไมโครฟิล์ม รองลงมาคือ ไมโครฟิช และใช้ไมโครแจ็กเก็ตน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาระหว่างอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการพบว่า ประเภทของวัสดุย่อส่วนที่ทั้ง 2 กลุ่มใช้มากที่สุด รองลงมา และน้อยที่สุด เป็นวัสดุย่อส่วนประเภทเดียวกับที่กล่าวข้างต้น

2.4 ความถี่ในการใช้วัสดุย่อส่วน ที่มีผู้ตอบส่วนใหญ่คือ ใช้ไม่แน่นอน เมื่อพิจารณาระหว่างอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการพบว่า อาจารย์เกือบทั้งหมดใช้วัสดุย่อส่วนไม่แน่นอนที่เหลือ 1 คน เคยใช้ทุกวัน และอีก 1 คน เคยใช้สัปดาห์ละครั้ง ส่วนผู้ช่วยวิชาการทั้งหมดใช้ไม่แน่นอน

2.5 ระยะเวลาในการใช้วัสดุย่อส่วนแต่ละครั้งของผู้ตอบจำนวนสูงสุด คือ ใช้เวลา 30-60 นาที รองลงมาคือ 1-2 ชั่วโมง และ 15-30 นาที เมื่อพิจารณาระหว่างอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการพบว่า อาจารย์จำนวนสูงสุดใช้เป็นเวลานาน 30-60 นาที และ 1-2 ชั่วโมง เท่ากัน รองลงมาคือ 15-30 นาที และมากกว่า 2 ชั่วโมง ส่วนผู้ช่วยวิชาการจำนวนสูงสุดใช้เป็นเวลานาน 30-60 นาที รองลงมาคือ 15-30 นาที และ 1-2 ชั่วโมง

2.6 วัตถุประสงค์ในการใช้วัสดุย่อส่วนที่มีผู้ตอบจำนวนสูงสุดคือ ค้นคว้าข้อมูลประกอบงานเขียนและงานวิจัย รองลงมาคือใช้เพื่อค้นคว้าข้อมูลประกอบการศึกษาและการสอน และใช้ค้นคว้าข้อมูลเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสิทธิภาพในการทำงาน เมื่อพิจารณาระหว่างอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการพบว่า อาจารย์จำนวนมากที่สุดใช้ค้นคว้าข้อมูลเพื่อประกอบงานเขียนและงานวิจัย รองลงมาคือใช้ค้นคว้าข้อมูลประกอบการศึกษาและการสอน และใช้ค้นคว้าข้อมูลเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสิทธิภาพในการทำงาน ส่วนผู้ช่วยวิชาการจำนวนมากที่สุดมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับอาจารย์คือ ใช้เพื่อค้นคว้าข้อมูลประกอบงานเขียนและงานวิจัย

รองลงมาคือใช้เพื่อค้นคว้าข้อมูลประกอบการศึกษาและการสอน กับใช้ค้นคว้าข้อมูลเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานประจำวัน ซึ่งมีผู้ช่วยวิชาการตอบเท่ากัน และใช้ค้นคว้าข้อมูลเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสิทธิภาพในการทำงาน

2.7 ลักษณะข้อมูลที่อาจารย์และผู้ช่วยวิชาการใช้มากที่สุดคือ วารสารทั้งฉบับใหม่และฉบับเก่า รองลงมาคือรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์ และหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับใหม่และฉบับเก่า เมื่อพิจารณาระหว่างอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการพบว่า อาจารย์ใช้วารสารทั้งฉบับใหม่และฉบับเก่ามากที่สุด รองลงมาคือรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์ และหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับใหม่และฉบับเก่า ส่วนผู้ช่วยวิชาการจำนวนมากที่สุดใช้ข้อมูลงานประจำที่ปฏิบัติ รองลงมาคือวารสารทั้งฉบับใหม่และฉบับเก่า และรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์

2.8 เนื้อหาในสาขาวิชาที่อาจารย์และผู้ช่วยวิชาการจำนวนสูงสุดเคยใช้ คือ ประวัติศาสตร์ รองลงมาคือ เศรษฐศาสตร์ และสังคมวิทยา กับการเมืองการปกครอง สาขาละเท่ากัน เมื่อพิจารณาระหว่างอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการพบว่า เนื้อหาในสาขาวิชาที่อาจารย์จำนวนสูงสุดเท่ากันเคยใช้คือ สังคมวิทยา การเมืองและการปกครอง และประวัติศาสตร์ รองลงมาจำนวนเท่ากันคือ การเมืองระหว่างประเทศ เศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจ ส่วนเนื้อหาที่ผู้ช่วยวิชาการจำนวนสูงสุดเคยใช้คือ วิทยาศาสตร์สุขภาพ รองลงมาคือ สถิติ และ เศรษฐศาสตร์

2.9 วิธีเข้าถึงวัสดุย่อส่วนที่อาจารย์และผู้ช่วยวิชาการใช้มากที่สุดคือ ขอความช่วยเหลือจากบุคลากรห้องสมุดให้ช่วยค้นหา รองลงมาคือตรวจจากบัตรรายการรวมของห้องสมุด และตรวจจากรายชื่อวัสดุย่อส่วนของห้องสมุด เมื่อพิจารณาระหว่างอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ขอความช่วยเหลือจากบุคลากรห้องสมุดให้ช่วยค้นหา รองลงมาคือตรวจจากบัตรรายการรวมของห้องสมุด และตรวจจากรายชื่อวัสดุย่อส่วนของห้องสมุด ส่วนผู้ช่วยวิชาการจำนวนสูงสุดเท่ากัน ใช้วิธีตรวจจากบัตรรายการรวมของห้องสมุด และขอความช่วยเหลือจากบุคลากรห้องสมุดให้ช่วยค้นหา รองลงมาคือตรวจจากรายชื่อวัสดุย่อส่วนของห้องสมุด

2.10 บริการวัสดุย่อบส่วนที่อาจารย์และผู้ช่วยวิชาการจำนวนสูงสุด เคยใช้ คือ ขอใช้วัสดุย่อบส่วนพร้อมเครื่องอ่านภายในห้องสมุด รองลงมาคือขอความช่วยเหลือในการค้นหาข้อมูลในวัสดุย่อบส่วนจากบุคลากรห้องสมุด และขอทำสำเนาวัสดุย่อบส่วนลงบนกระดาษ เมื่อพิจารณาระหว่างอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการพบว่า อาจารย์จำนวนสูงสุดขอใช้วัสดุย่อบส่วนพร้อมเครื่องอ่านภายในห้องสมุด รองลงมาคือขอความช่วยเหลือในการค้นหาข้อมูลในวัสดุย่อบส่วนจากบุคลากรห้องสมุด และขอทำสำเนาวัสดุย่อบส่วนลงบนกระดาษ ส่วนบริการวัสดุย่อบส่วนที่ ผู้ช่วยวิชาการจำนวนสูงสุด เคยใช้คือ ขอใช้วัสดุย่อบส่วนพร้อมเครื่องอ่านภายในห้องสมุด เช่นเดียวกับบริการที่อาจารย์จำนวนสูงสุดใช้ รองลงมาคือขอทำสำเนาวัสดุย่อบส่วนลงบนกระดาษ และขอความช่วยเหลือในการค้นหาข้อมูลในวัสดุย่อบส่วนจากบุคลากรห้องสมุด

2.11 ห้องสมุดหรือแหล่งที่อาจารย์และผู้ช่วยวิชาการจำนวนมากที่สุด เคยเข้าใช้วัสดุย่อบส่วนคือ ห้องสมุดในต่างประเทศ รองลงมาคือสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และห้องสมุดอื่น ๆ ในประเทศ เมื่อพิจารณาระหว่างอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการพบว่าอาจารย์จำนวนมากที่สุด เคยใช้วัสดุย่อบส่วนของห้องสมุดในต่างประเทศ รองลงมาคือสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และห้องสมุดอื่น ๆ ในประเทศ ส่วนผู้ช่วยวิชาการจำนวนสูงสุด เคยเข้าใช้วัสดุย่อบส่วนของห้องสมุดอื่น ๆ ในประเทศ รองลงมาคือสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และห้องสมุดในต่างประเทศ

2.12 อาจารย์และผู้ช่วยวิชาการจำนวนสูงสุด ระบุสาเหตุที่ไม่เคยใช้วัสดุย่อบส่วนของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่า ไม่ทราบว่สำนักหอสมุดฯมีวัสดุย่อบส่วนไว้บริการ รองลงมาคือวัสดุย่อบส่วนของสำนักหอสมุดฯบรรจุข้อมูลที่ไม่ตอบสนองต่อการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน และไม่คุ้นเคยกับวิธีจัดเก็บและให้บริการวัสดุย่อบส่วนของสำนักหอสมุดฯ เมื่อพิจารณาระหว่างอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการพบว่า อาจารย์จำนวนมากที่สุดระบุสาเหตุว่า ไม่ทราบว่สำนักหอสมุดฯมีวัสดุย่อบส่วนไว้บริการ รองลงมาคือไม่คุ้นเคยกับวิธีจัดเก็บและให้บริการวัสดุย่อบส่วนของสำนักหอสมุดฯ และวัสดุย่อบส่วนของสำนักหอสมุดฯบรรจุข้อมูลที่ไม่ตอบสนองต่อการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน ส่วนผู้ช่วยวิชาการจำนวนมากที่สุดระบุสาเหตุว่า ไม่มีเวลาไปใช้วัสดุย่อบส่วนของสำนักหอสมุดฯเพราะอยู่ไกลจากที่ทำงาน

รองลงมาคือ วัสดุย่อยส่วนของสำนักหอสมุดฯ บรรจุข้อมูลที่ไม่ตอบสนองต่อการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน และไม่ทราบว่าสำนักหอสมุดฯ มีวัสดุย่อยส่วนไว้บริการ

สำหรับผลการวิจัยในส่วนทัศนคติของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการที่มีต่อวัสดุย่อยส่วนและปัญหาในการใช้บริการของสำนักหอสมุดฯ จำนวน 42 คน สรุปผลได้ดังนี้คือ

1. ทัศนคติของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการ ที่มีต่อบริการวัสดุย่อยส่วนของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อพิจารณาทัศนคติที่มีต่อบริการวัสดุย่อยส่วนในแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้คือ

1.1 ทัศนคติที่มีต่อสภาพของห้องอ่านวัสดุย่อยส่วน มี 3 ระดับ คือ ระดับดี ปานกลาง และไม่ดี ทัศนคติในระดับดี ได้แก่ จำนวนที่นั่งอ่านมีเพียงพอกับผู้เข้าใช้ อุณหภูมิในห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนเย็นสบาย อากาศในห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนถ่ายเทได้ดี และบริเวณที่ตั้งห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนมีความเป็นเอกเทศและเงียบสงบ ทัศนคติระดับปานกลาง ได้แก่ การวางครุภัณฑ์ในห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนเป็นระเบียบ การแยกห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนของวารสารและหนังสือพิมพ์ ทำให้ค้นหาวารสารและหนังสือพิมพ์ในรูปวัสดุย่อยส่วนได้สะดวก แสงสว่างในห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนเหมาะกับการมองภาพบนจอ สีสิ้นของห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนสวยงามสบายตา เก้าอ้นั่งอ่านได้สบาย และการจัดแบ่งเนื้อที่ในห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนได้สัดส่วน ส่วนทัศนคติในระดับไม่ดี ได้แก่ โต๊ะวางเครื่องอ่านมีขนาดกว้างพอที่จะจดหรือบันทึกข้อมูลได้สะดวก ห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนสะดวกในการเข้าใช้ และระดับแสงในห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนสามารถปรับได้โดยสะดวก

เมื่อพิจารณาทัศนคติระหว่างอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการ พบว่าเกือบทุกทัศนคติอยู่ในระดับเดียวกัน ยกเว้นทัศนคติเกี่ยวกับการวางครุภัณฑ์ในห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนเป็นระเบียบ ซึ่งอาจารย์มีทัศนคติในระดับดี ในขณะที่ผู้ช่วยวิชาการมีทัศนคติในระดับปานกลาง เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผลการทดสอบที่ได้จึงเป็นไปตามแนวเหตุผลที่ว่า

ทัศนคติของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการที่มีต่อสภาพของห้องอ่านวัสดุยืมส่วนไม่แตกต่างกัน

1.2 ทัศนคติที่มีต่อวัสดุยืมส่วนที่ให้บริการ มี 3 ระดับ คือ ระดับที่ปานกลาง และไม่ดี ทัศนคติในระดับดี ได้แก่ วัสดุยืมส่วนบรรจุข้อมูลครบถ้วน การเรียงลำดับข้อมูลในวัสดุยืมส่วนถูกต้องและเหมาะสม การบรรจุข้อมูลวารสาร หนังสือวิชาการทั่วไปและวิทยานิพนธ์ไว้ในวัสดุยืมส่วนประเภทไมโครฟิล์มมีความเหมาะสม และวัสดุยืมส่วนที่ให้บริการอยู่ในสภาพดี ทัศนคติระดับปานกลาง ได้แก่ การบรรจุข้อมูลวารสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือวิชาการทั่วไปและวิทยานิพนธ์ ไว้ในวัสดุยืมส่วนประเภทไมโครฟิล์ม มีความเหมาะสม การบรรจุข้อมูลวารสารภาษาไทยฉบับย้อนหลัง ไว้ในวัสดุยืมส่วนประเภทไมโครแฉีกเกิด มีความเหมาะสม และหนังสือพิมพ์ที่ให้บริการในรูปวัสดุยืมส่วนมีจำนวนรายชื่อเพียงพอสำหรับการค้นคว้า ส่วนทัศนคติในระดับไม่ดี ได้แก่ เนื้อหาหรือข้อมูลในวัสดุยืมส่วนมีความทันสมัยวารสารที่ให้บริการในรูปวัสดุยืมส่วนมีจำนวนรายชื่อเพียงพอสำหรับการค้นคว้า วัสดุยืมส่วนของห้องสมุดครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการ วิทยานิพนธ์ที่ให้บริการในรูปวัสดุยืมส่วนมีจำนวนรายชื่อเพียงพอสำหรับการค้นคว้า และหนังสือวิชาการที่ให้บริการในรูปวัสดุยืมส่วนมีจำนวนรายชื่อเพียงพอสำหรับการค้นคว้า

เมื่อพิจารณาทัศนคติระหว่างอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการพบว่า ทัศนคติส่วนใหญ่อยู่ในระดับเดียวกัน ยกเว้น 3 ทัศนะ คือ การบรรจุข้อมูลวารสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือวิชาการทั่วไป และวิทยานิพนธ์ ไว้ในวัสดุยืมส่วนประเภทไมโครฟิล์มมีความเหมาะสม ซึ่งอาจารย์มีทัศนคติในระดับปานกลาง ส่วนผู้ช่วยวิชาการมีทัศนคติในระดับดี ทัศนะที่ว่า เนื้อหาหรือข้อมูลในวัสดุยืมส่วนมีความทันสมัย ซึ่งอาจารย์มีทัศนคติในระดับปานกลาง ส่วนผู้ช่วยวิชาการมีทัศนคติในระดับไม่ดี และทัศนะที่ว่าหนังสือพิมพ์ที่ให้บริการในรูปวัสดุยืมส่วนมีจำนวนรายชื่อเพียงพอสำหรับการค้นคว้า ซึ่งอาจารย์มีทัศนคติไม่ดี แต่ผู้ช่วยวิชาการมีทัศนคติในระดับปานกลาง เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผลการทดสอบที่ได้จึงเป็นไปตามแนวเหตุผลที่ว่า ทัศนคติของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการที่มีต่อวัสดุยืมส่วนที่ให้บริการไม่แตกต่างกัน

1.3 ทักษะที่มีต่ออุปกรณ์การอ่านที่ให้บริการ มี 2 ระดับ คือ ระดับดี และปานกลาง ทักษะในระดับดี ได้แก่ เครื่องอ่านไมโครฟิล์มมีจำนวนเพียงพอ เครื่องอ่านไมโครฟิชและไมโครแจ็กเก็ตมีจำนวนเพียงพอ เครื่องอ่านทำงานได้ราบรื่นตลอดเวลาที่ใช้งาน เครื่องอ่านปรับทิศทางของภาพให้อ่านได้สะดวก และเครื่องอ่านปรับภาพได้คมชัด ส่วนทักษะในระดับปานกลาง ได้แก่ เครื่องอ่านและทำสำเนากระดาษมีจำนวนเพียงพอ เครื่องอ่านปรับระดับแสงบนจอได้ เครื่องอ่านใช้งานง่าย สภาพเครื่องอ่านดีพร้อมใช้งานได้ทันที และเครื่องอ่านสามารถทำสำเนาบนกระดาษได้คมชัด

เมื่อพิจารณาทักษะที่ระหว่างอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการพบว่าเกือบทุกทักษะอยู่ในระดับเดียวกัน ยกเว้น 2 ทักษะ คือ เครื่องอ่านปรับภาพได้คมชัด ซึ่งอาจารย์มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับปานกลาง ส่วนผู้ช่วยวิชาการมีทักษะในระดับดี และทักษะที่ว่า เครื่องอ่านปรับทิศทางของภาพให้อ่านได้สะดวก ซึ่งอาจารย์มีทักษะในระดับปานกลาง แต่ผู้ช่วยวิชาการมีทักษะในระดับดี เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผลการทดสอบจึงเป็นไปตามแนวเหตุผลที่ว่า ทักษะของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการที่มีต่ออุปกรณ์การอ่านที่ให้บริการไม่แตกต่างกัน

1.4 ทักษะที่มีต่อการจัดบุคลากรเพื่อให้บริการมี 2 ระดับ คือ ระดับดี และปานกลาง ทักษะในระดับดี ได้แก่ บุคลากรมีความรับผิดชอบในการทำงาน บุคลากรมีความสุภาพและมีมนุษยสัมพันธ์ บุคลากรให้ความสะดวกในการติดต่อขอรับบริการ บุคลากรสามารถค้นหาวัสดุย่อยส่วนที่ต้องการได้รวดเร็ว และบุคลากรที่ให้บริการมีจำนวนเพียงพอ ทักษะในระดับปานกลาง ได้แก่ บุคลากรสามารถอธิบายวิธีใช้เครื่องอ่านได้ชัดเจน บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับวัสดุย่อยส่วนและอุปกรณ์อย่างดี บุคลากรมีทักษะในการใช้วัสดุย่อยส่วนเป็นอย่างดี และบุคลากรช่วยอธิบายวิธีค้นหาข้อมูลในวัสดุย่อยส่วนได้ละเอียด

เมื่อพิจารณาทักษะที่ระหว่างอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการพบว่าเกือบทุกทักษะอยู่ในระดับเดียวกัน ยกเว้นทักษะเดียวคือบุคลากรที่ให้บริการมีจำนวนเพียงพอ ซึ่งอาจารย์

มีทัศนคติในระดับดี ในขณะที่ผู้ช่วยวิชาการมีทัศนคติในระดับปานกลาง เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผลการทดสอบที่ได้จึงเป็นไปตามแนวเหตุผลที่ว่า ทัศนคติของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการที่มีต่อการจัดบุคลากร เพื่อให้บริการไม่แตกต่างกัน

1.5 ทัศนคติที่มีต่อการเข้าถึงวัสดุย่อบางมี 2 ระดับ คือ ระดับดี และระดับปานกลาง ทัศนคติในระดับดี ได้แก่ รายละเอียดเกี่ยวกับวัสดุย่อบางที่ระบุไว้บนกล่องหรือซองบรรจุถูกต้อง รายละเอียดเกี่ยวกับวัสดุย่อบางที่ระบุไว้ในบัตรรายการถูกต้อง รายละเอียดเกี่ยวกับวัสดุย่อบางที่ระบุไว้บนกล่องหรือซองที่บรรจุมีเพียงพอ รายละเอียดเกี่ยวกับวัสดุย่อบางที่ระบุไว้ในรายชื่อถูกต้อง บัตรรายการ วัสดุย่อบางที่จัดทำไว้ช่วยให้ค้นหาหนังสือและวิทยานิพนธ์ในรูปวัสดุย่อบางได้โดยสะดวก และรายชื่อวัสดุย่อบางที่จัดทำไว้ช่วยให้ค้นหาวารสารและหนังสือพิมพ์ในรูปวัสดุย่อบางได้โดยสะดวก ทัศนคติในระดับปานกลาง ได้แก่ รายละเอียดเกี่ยวกับวัสดุย่อบางที่ระบุไว้ในรายชื่อมีเพียงพอ รายละเอียดเกี่ยวกับวัสดุย่อบางที่ระบุไว้ในบัตรรายการมีเพียงพอ การเก็บบัตรรายการวัสดุย่อบางไว้ในตู้บัตรรายการหลักของห้องสมุดทำให้พบเห็นง่ายใช้สะดวก คู่มือช่วยค้นหาห้องสมุดจัดทำไว้ 3 รูปแบบ คือ บัตรรายการ รายชื่อ และบัตรทะเบียนวัสดุย่อบาง เพียงพอสำหรับใช้ค้นหาวัสดุย่อบาง บัตรทะเบียนวัสดุย่อบางที่จัดทำไว้ช่วยให้ค้นหาวารสารและหนังสือพิมพ์ในรูปวัสดุย่อบางได้โดยสะดวก รายละเอียดเกี่ยวกับวัสดุย่อบางที่ระบุไว้ในบัตรทะเบียนถูกต้อง รายละเอียดเกี่ยวกับวัสดุย่อบางที่ระบุไว้ในบัตรทะเบียนมีเพียงพอ การเก็บบัตรทะเบียนวัสดุย่อบางไว้ในใกล้ตู้บัตรครรชนีวารสารทำให้พบเห็นง่ายใช้สะดวก และการเก็บรายชื่อวัสดุย่อบางไว้ในห้องทำงานบรรณารักษ์งานวารสารทำให้พบเห็นง่ายใช้สะดวก

เมื่อพิจารณาทัศนคติระหว่างอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการ พบว่า เกือบทุกทัศนคติอยู่ในระดับเดียวกัน ยกเว้น 2 ทัศนะ คือ รายชื่อวัสดุย่อบางที่จัดทำไว้ช่วยให้ค้นหาวารสารและหนังสือพิมพ์ในรูปวัสดุย่อบางได้โดยสะดวก ซึ่งอาจารย์มีทัศนคติในระดับดี ส่วนผู้ช่วยวิชาการมีทัศนคติในระดับปานกลาง และทัศนะที่ว่า การเก็บรายชื่อวัสดุย่อบางไว้ในห้องทำงานบรรณารักษ์งานวารสารทำให้พบเห็นง่ายใช้สะดวก ซึ่งอาจารย์มีทัศนคติในระดับปานกลาง

แต่ผู้ช่วยวิชาการมีทัศนคติในระดับไม่ดี เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผลการทดสอบที่ได้จึงเป็นไปตามแนวเหตุผลที่ว่า ทัศนคติของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการที่มีต่อการเข้าถึงวัสดุย่อยส่วนไม่แตกต่างกัน

2. ปัญหาของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการ ในการใช้บริการวัสดุย่อยส่วน ของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่ามี 2 ระดับคือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาด้านอุปกรณ์การอ่านที่ให้บริการ ด้านสภาพของห้องอ่านวัสดุย่อยส่วน และด้านวัสดุย่อยส่วนที่ให้บริการ ส่วนปัญหาระดับน้อย ได้แก่ ด้านการเข้าถึงวัสดุย่อยส่วน และด้านการจัดบุคลากรเพื่อให้บริการ เมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้คือ

2.1 ปัญหาด้านสภาพของห้องอ่านวัสดุย่อยส่วน ปรากฏปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ระดับปานกลาง ได้แก่ ห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนหายากทำให้เข้าใช้ไม่สะดวก ลักษณะโต๊ะและเก้าอี้ไม่เหมาะกับการอ่านวัสดุย่อยส่วน แสงในห้องอ่านสว่างมากไปจนมองภาพบนจอได้ไม่ชัด และแสงไฟสะท้อนเข้าจอภาพทำให้อ่านข้อมูลไม่ได้ ส่วน ปัญหาระดับน้อย ได้แก่ อุณหภูมิในห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนเย็นเกินไป อากาศในห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนถ่ายเทไม่สะดวก และที่นั่งอ่านมีจำนวนน้อย

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาของอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการ พบว่า เกือบทุกปัญหาอยู่ในระดับเดียวกัน ยกเว้นปัญหาเดียวคือ ห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนหายากทำให้เข้าใช้ไม่สะดวก ซึ่งอาจารย์มีปัญหาในระดับปานกลาง ในขณะที่ผู้ช่วยวิชาการมีปัญหาในระดับมาก เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของระดับปัญหาของทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2.2 ปัญหาด้านวัสดุย่อยส่วนที่ให้บริการ มี 4 ระดับ คือ ระดับมาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด ปัญหาระดับมาก ได้แก่ วัสดุย่อยส่วนของห้องสมุด

มีจำนวนน้อย ระดับปานกลาง ได้แก่ เนื้อหาของวัสดุย่อยส่วนลำสมัยเพราะไม่จัดหาอย่าง
ต่อเนื่อง และเนื้อหาของวัสดุย่อยส่วนไม่ตรงกับความต้องการ ระดับน้อย ได้แก่ ภาพใน
วัสดุย่อยส่วนไม่ชัดเจน และสภาพของวัสดุย่อยส่วนชำรุดขาดการบำรุงรักษา ส่วนปัญหาระดับ
น้อยที่สุด ได้แก่ หน้าของข้อมูลเรียงสลับที่กัน และข้อมูลบางหน้าหรือบางตอนขาดหายไป

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาของอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการ พบว่า เกือบทุก
ปัญหาอยู่ในระดับเดียวกัน ยกเว้นปัญหาเดียวคือหน้าของข้อมูลเรียงสลับที่กัน ซึ่งอาจารย์
มีปัญหาในระดับน้อย ในขณะที่ผู้ช่วยวิชาการมีปัญหาระดับน้อยที่สุด เมื่อทำการทดสอบความ
แตกต่างของระดับปัญหาของทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2.3 ปัญหาด้านอุปกรณ์การอ่านที่ให้บริการ มี 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง
และระดับน้อย ปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ สำเนากระดาษไม่ชัดมีรอยเปื้อน เครื่องอ่าน
ขาดการบำรุงรักษามีฝุ่นและสนิม เครื่องอ่านใช้งานยากต้องเสียเวลาศึกษาวิธีใช้งาน เครื่อง
อ่านไม่สามารถปรับภาพได้ตามต้องการ และการทำสำเนาลงบนกระดาษยุ่งยากเสียเวลารอน
นาน ส่วนปัญหาระดับน้อย ได้แก่ เครื่องอ่านมีจำนวนน้อย และเครื่องอ่านรุ่นเก่ามี
เสียงดังรบกวน

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาของอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการ พบว่าทุกปัญหาอยู่
ในระดับเดียวกัน และเมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับปัญหาของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าไม่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2.4 ปัญหาด้านการจัดบุคลากรเพื่อให้บริการ มี 2 ระดับ คือ ระดับ
ปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาระดับปานกลาง คือ บุคลากรขาดความรู้และทักษะใน
การใช้และบำรุงรักษาวัสดุย่อยส่วน ส่วนปัญหาระดับน้อย ได้แก่ บุคลากรที่ให้บริการมีจำนวน
น้อย บุคลากรไม่สามารถอธิบายวิธีใช้วัสดุย่อยส่วนให้เข้าใจได้ บุคลากรยุ่งกับงานอื่นจน
ไม่มีเวลาตอบคำถาม การปรึกษาบุคลากรไม่ทำให้ได้วัสดุย่อยส่วนที่ต้องการ การขอความ
ช่วยเหลือจากบุคลากรมีขั้นตอนยุ่งยาก และบุคลากรไม่สุภาพซามมนุษยสัมพันธ์

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาของอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการ พบว่า เกือบทุกปัญหาอยู่ในระดับเดียวกัน ยกเว้นปัญหาเดียว คือบุคลากรขาดความรู้และทักษะในการใช้และบำรุงรักษาวัสดุย่อยส่วน ซึ่งอาจารย์มีปัญหในระดับน้อย แต่ผู้ช่วยวิชาการมีปัญหในระดับปานกลาง เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับปัญหาของทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่าแต่ละระดับไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2.5 ปัญหาด้านการเข้าถึงวัสดุย่อยส่วน มี 4 ระดับ คือ ระดับมาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ปัญหาในระดับมาก ได้แก่ ไม่มีคำแนะนำวิธีใช้คู่มือช่วยกัน ปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ที่เก็บคู่มือช่วยกันหายากไม่สะดวกในการใช้ ไม่มีคู่มือช่วยกันในห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนของวารสาร(ห้องวารสารย้อนหลัง) ทำให้ค้นคว้าไม่สะดวก และรูปแบบของคู่มือช่วยกันที่จัดทำไว้มีน้อยทำให้เข้าถึงวัสดุย่อยส่วนไม่สะดวก ปัญหาในระดับน้อย ได้แก่ รายละเอียดของวัสดุย่อยส่วนในคู่มือช่วยกันไม่เพียงพอ และรายละเอียดของวัสดุย่อยส่วนในคู่มือช่วยกันไม่ถูกต้อง ส่วนปัญหาในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ รายละเอียดของวัสดุย่อยส่วนบนกล่องหรือซองไม่ตรงกับวัสดุย่อยส่วนที่บรรจุไว้

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาของอาจารย์กับผู้ช่วยวิชาการ พบว่า เกือบทุกปัญหาอยู่ในระดับเดียวกัน ยกเว้นปัญหาเดียว คือรายละเอียดของวัสดุย่อยส่วนในคู่มือช่วยกันไม่ถูกต้อง ซึ่งอาจารย์มีปัญหในระดับน้อย แต่ผู้ช่วยวิชาการมีปัญหในระดับน้อยที่สุด เมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับปัญหาของทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาแต่ละระดับไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบริการวัสดุย่อยส่วนของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนผู้เสนอแนะตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป มีดังนี้

1. ห้องอ่านวัสดุย่อยส่วน ได้แก่ ควรมีแสงสว่างเพียงพอโดยอาจใช้แสงเฉพาะที่และไม่สว่างเกินไปจนมีผลต่อสายตา (17 คน) ควรติดตั้งเครื่องปรับอากาศในห้องอ่านวัสดุย่อยส่วน เพื่อให้อุณหภูมิเย็นสบายและอากาศถ่ายเทได้สะดวก (12 คน) ควรมีที่นั่งอ่านแบบ

กันกว่าเฉพาะบุคคล (12 คน) และห้องอ่านวัสดุย่อบริการแยกออกจากส่วนอื่น ๆ หรือแยก
ออกเป็นสัดส่วนโดยจัดเป็นห้องเฉพาะไม่รบกวนผู้อื่นและไม่ถูกผู้อื่นรบกวน (10 คน)

2. วัสดุย่อบริการที่ให้บริการ ได้แก่ ข้อมูลในวัสดุย่อบริการเป็นหนังสือหายาก (18
คน)

3. อุปกรณ์การอ่านที่ให้บริการ ได้แก่ ควรเพิ่มจำนวนเครื่องอ่านวัสดุย่อบริการให้พอ
เหมาะกับจำนวนผู้ใช้ (15 คน) เครื่องอ่านวัสดุย่อบริการมีคุณภาพดีทุกเครื่องและใช้งาน
ได้ง่าย (11 คน)

4. การจัดบุคลากรเพื่อให้บริการ ได้แก่ ควรจัดบุคลากรเพื่อให้บริการวัสดุย่อบริการ
โดยเฉพาะ และให้มีจำนวนเพียงพอ ประมาณ 1-3 คน (16 คน) บุคลากรควรมี
ความรู้เกี่ยวกับวัสดุย่อบริการอย่างดี รวมทั้งมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลทั้งหมดที่ให้บริการในรูปวัสดุ
ย่อบริการด้วย (16 คน) บุคลากรควรมีความกระตือรือร้น สนใจหาความรู้เพื่อแนะนำผู้ใช้ มี
มนุษยสัมพันธ์ดี อธิบายดี (15 คน) บุคลากรควรรู้วิธีใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างดีหรือมีความ
ชำนาญในการใช้และสามารถอธิบายวิธีใช้หรือสาธิตวิธีใช้อุปกรณ์ให้เข้าใจได้ (11 คน)

5. คู่มือช่วยกัน ไม่มีข้อเสนอแนะใด ๆ ที่มีผู้ตอบเกิน 10 คน

6. การส่งเสริมและเผยแพร่ ได้แก่ สำนักหอสมุดฯควรทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
สัมพันธ์เกี่ยวกับวัสดุย่อบริการและบริการให้มาก ๆ และทั่วถึง (31 คน) ส่งรายชื่อวัสดุย่อบริการ
ทั้งของสำนักหอสมุดฯและห้องสมุดอื่น ๆ ให้แก่อาจารย์ทุกคนเป็นประจำ โดยแยกตามคณะหรือ
สาขาวิชาและหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย หรือส่งไปเก็บที่ห้องสมุดคณะ (22 คน) ควร
ทำคู่มือแนะนำบริการซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับความหมายและประโยชน์ของวัสดุย่อบริการ ลักษณะ
และวิธีใช้วัสดุย่อบริการ ประเภทของข้อมูลที่มีในวัสดุย่อบริการ ขอบเขตของบริการและขั้นตอน
การใช้บริการ (16 คน)

อภิปรายผล

การอภิปรายผลแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ คือ ประสบการณ์และลักษณะการใช้วัสดุย่อยสลาย
ทัศนคติที่มีต่อบริการวัสดุย่อยสลาย และปัญหาในการใช้บริการวัสดุย่อยสลายของสำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. ประสบการณ์และลักษณะการใช้วัสดุย่อยสลาย

ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการส่วนใหญ่ไม่เคยใช้วัสดุย่อยสลาย โดย
ระบุสาเหตุสำคัญที่สุดคือข้อมูลที่ต้องการใช้ไม่อยู่ในวัสดุย่อยสลาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อมูลที่ใช้
ในการปฏิบัติงานสอน ซึ่งเป็นงานที่ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ นั้น สามารถหาได้ในรูปของสิ่งพิมพ์
ส่วนสาเหตุอันดับรองลงมาคือ ไม่รู้จักวัสดุย่อยสลาย และใช้วัสดุย่อยสลายไม่เป็น ซึ่งแสดงให้เห็น
เห็นว่าอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ส่วนใหญ่ ยังขาดประสบการณ์
ในการใช้วัสดุย่อยสลาย รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากวัสดุย่อยสลาย ผลการวิจัยยังพบว่าอาจารย์
และผู้ช่วยวิชาการที่เคยใช้วัสดุย่อยสลายจำนวนมาก เคยใช้วัสดุย่อยสลายของห้องสมุดอื่น มีเพียง
ส่วนน้อยที่เคยใช้วัสดุย่อยสลายของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการ
ที่ไม่ทราบว่าสำนักหอสมุดฯ มีวัสดุย่อยสลายไว้บริการ วัสดุย่อยสลายของสำนักหอสมุดฯ บรรจุข้อมูลที่
ไม่ตอบสนองต่อการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน รวมทั้งไม่คุ้นเคยกับวิธีจัดเก็บและให้
บริการวัสดุย่อยสลายของสำนักหอสมุดฯ ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นชัดเจนว่าสำนักหอสมุดฯ
ยังขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบริการวัสดุย่อยสลาย ขาดการส่งเสริมการใช้วัสดุย่อยสลายอย่าง
จริงจัง รวมทั้งวัสดุย่อยสลายที่มีอยู่ยังไม่สามารถตอบสนองต่อการใช้งาน ผลการวิจัยในส่วนนี้
สอดคล้องกับข้อเสนอแนะ ซึ่งมีอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการจำนวนมากที่สุดเสนอไว้คือ สำนัก
หอสมุดฯ ควรเผยแพร่และประชาสัมพันธ์บริการวัสดุย่อยสลายให้มากและทั่วถึงด้วยวิธีการต่าง ๆ

สำหรับผู้ที่เคยใช้วัสดุย่อยสลายนั้น ปรากฏว่าส่วนใหญ่เคยใช้วัสดุย่อยสลาย 2
ประเภท คือ ไมโครฟิล์ม และ ไมโครฟิช ทั้งนี้เนื่องจากวัสดุย่อยสลายทั้ง 2 ประเภท
มีแพร่หลายทั้งในและต่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ Harkins, Dimock และ

Hanson (1953) Lewis (1970) Christ (1972) Kirsch และ Rubenstein (1978) Gardner และ Keator (1979) Adalian, Rockman และ Rodie (1985) ซึ่งมุ่งศึกษาทัศนคติของผู้ใช้ที่มีต่อไมโครฟิล์มและไมโครฟิชเพียง 2 ประเภทเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ศรีออร์ เจนประภาพงศ์ (2529) ยังพบว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยหลายแห่งมีการนำวัสดุย่อยส่วน 2 ประเภทนี้มาใช้มากกว่าประเภทอื่น คือในจำนวนห้องสมุดมหาวิทยาลัย 42 แห่งที่มีการนำวัสดุย่อยส่วนมาใช้ นั้น มีการนำไมโครฟิล์มมาใช้ 14 แห่ง ไมโครฟิช 19 แห่ง ส่วนไมโครแฉีกก็ใช้เพียง 6 แห่ง และไมโครคาร์ดเพียง 3 แห่ง เท่านั้น

จากผลการวิจัยที่พบว่าอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการจำนวนมาก มีระยะเวลาในการใช้วัสดุย่อยส่วนแต่ละครั้ง 30-60 นาที รองลงมาคือ 1-2 ชั่วโมง และ 15-30 นาทีนั้น แสดงให้เห็นว่าอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการใช้วัสดุย่อยส่วนเป็นเวลานานนัก หรืออาจกล่าวได้ว่าใช้วัสดุย่อยส่วนตั้งแต่ระยะสั้นจนถึงระยะปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการใช้เครื่องอ่านวัสดุย่อยส่วนเป็นเวลานานมักก่อให้เกิดอาการเมื่อยล้า ทั้งด้านร่างกาย สมอง และสายตา ระยะเวลาในการใช้วัสดุย่อยส่วนแต่ละครั้งจึงไม่นานมากนัก

สำหรับวัตถุประสงค์ในการใช้วัสดุย่อยส่วนที่พบว่า อาจารย์และผู้ช่วยวิชาการส่วนใหญ่ใช้เพื่อค้นคว้าข้อมูลประกอบงานเขียนและงานวิจัย และใช้เพื่อค้นคว้าข้อมูลประกอบการศึกษาและการสอนนั้น สอดคล้องกับประเภทของงานซึ่งอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการที่เคยใช้วัสดุย่อยส่วนจำนวนมากที่สุดปฏิบัติคือการสอนและการวิจัย (ตารางที่ 10) โดยลักษณะข้อมูลในวัสดุย่อยส่วนที่ใช้มาก ได้แก่ วารสาร รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ รวมทั้งหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันสำนักพิมพ์หลายแห่งในต่างประเทศนิยมผลิตข้อมูลทั้ง 3 ลักษณะดังกล่าวออกมาในรูปวัสดุย่อยส่วนแทนรูปเล่ม ห้องสมุดหลายแห่งจึงจัดหาเข้ามาให้บริการ ดังผลการวิจัยของศรีออร์ เจนประภาพงศ์ (2529) ที่พบว่าในจำนวนห้องสมุดที่นำวัสดุย่อยส่วนมาใช้ 42 แห่ง นำมาใช้เก็บวารสารย้อนหลัง 14 แห่ง วิทยานิพนธ์ 10 แห่ง และหนังสือพิมพ์ 7 แห่ง

สำหรับเนื้อหาในวัสดุย่อยส่วนที่มีการใช้มาก คือ สาขาประวัติศาสตร์ และ เศรษฐศาสตร์นั้นปรากฏว่าสอดคล้องกับสาขาวิชาในคณะ/หน่วยงานที่มีอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการ

จำนวนมากที่เคยใช้วัสดุย่อยส่วนสังกัดอยู่ ได้แก่ อาจารย์สังกัดคณะศิลปศาสตร์ และ คณะ
เศรษฐศาสตร์ ผู้ช่วยวิชาการสังกัดสถาบันไทยคดีศึกษาซึ่งเป็นสถาบันที่ส่งเสริมการศึกษาวิจัย
เรื่องเกี่ยวกับไทยโดยเน้นทางด้านประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมเป็นสำคัญ สำหรับเนื้อหาใน
สาขาวิชาที่อาจารย์จำนวนสูงสุดเคยใช้นั้น ปรากฏว่าสอดคล้องกับสาขาวิชาในคณะที่สังกัดคือคณะ
ศิลปศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น ส่วนเนื้อหาในสาขาวิชาที่ผู้ช่วยวิชาการจำนวนสูงสุดเคยใช้ คือ
วิทยาศาสตร์สุขภาพนั้น ปรากฏว่าสอดคล้องกับหน่วยงานที่ผู้ช่วยวิชาการซึ่งเคยใช้วัสดุย่อยส่วน
จำนวนรองลงมาสังกัดอยู่คือโรงพยาบาลธรรมศาสตร์

ในด้านการเข้าถึงวัสดุย่อยส่วน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุดใช้วิธี
ขอความช่วยเหลือจากบุคลากรห้องสมุดให้ช่วยค้นหาวัสดุย่อยส่วน ทำให้เห็นว่าวัสดุย่อยส่วนเป็น
ทรัพยากรห้องสมุดที่ผู้ใช้ยังไม่คุ้นเคย จึงต้องขอความช่วยเหลือจากบุคลากรให้ช่วยค้นหา
ส่วนวิธีการเข้าถึงในอันดับรองลงมาคือตรวจจากบัตรรายการรวมของห้องสมุดนั้น การที่ผู้ใช้
เข้าถึงวัสดุย่อยส่วนด้วยวิธีนี้เป็นอันดับรองลงมา อาจเป็นเพราะห้องสมุดส่วนใหญ่มักจัดทำ
บัตรรายการเป็นคู่มือหลักในการเข้าถึงหรือค้นหาวัสดุย่อยส่วน (Simonton, in Diaz, ed.
1975: 260-271) ดังผลการวิจัยของ รัตนา เตชามหาชัย (2528) ที่พบว่าห้องสมุดทุก
แห่งที่มีวัสดุย่อยส่วน ทำบัตรรายการเพื่อใช้เป็นคู่มือช่วยค้นหาวัสดุย่อยส่วน อย่างไรก็ตาม
การทำคู่มือช่วยค้นโดยไม่มีคำแนะนำวิธีใช้คู่มือช่วยค้น ย่อมก่อให้เกิดปัญหาแก่ผู้ใช้ ดังผลการ
วิจัยในส่วนปัญหาที่พบว่าอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการ มีปัญหามากที่สุดที่ไม่มีคำแนะนำวิธีใช้คู่มือช่วยค้น
(ตารางที่ 33) จึงส่งผลให้ผู้ใช้จำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากบุคลากรห้องสมุด ให้ช่วย
ค้นหาวัสดุย่อยส่วนเป็นอันดับแรก เพราะนอกจากจะไม่คุ้นเคยกับการใช้วัสดุย่อยส่วนแล้ว ยังไม่
เข้าใจวิธีใช้คู่มือช่วยค้นที่มีอยู่อีกด้วย

สำหรับผลการวิจัยที่พบว่าอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการส่วนใหญ่ ขอใช้วัสดุย่อยส่วน
พร้อมเครื่องอ่านภายในห้องสมุด และขอความช่วยเหลือในการค้นหาข้อมูลในวัสดุย่อยส่วนจาก
บุคลากรนั้น นับว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tannenbaum และ Sidhom (1976) ที่พบว่าผู้ใช้
จำนวนมากขอความช่วยเหลือจากบุคลากรห้องสมุดในการใช้เครื่องอ่าน และในการค้นหาข้อมูล
ในวัสดุย่อยส่วน การที่ผู้ใช้ส่วนใหญ่ขอใช้วัสดุย่อยส่วนพร้อมเครื่องอ่านภายในห้องสมุดนั้นเป็นเพราะ
ผู้ใช้ไม่มีเครื่องอ่านวัสดุย่อยส่วนไว้ใช้ส่วนตัว ประกอบกับห้องสมุดไม่มีเครื่องอ่านวัสดุย่อยส่วน
แบบกระเป๋าคือ เพื่อให้ผู้ใช้ขอยืมไปใช้ภายนอกห้องสมุดได้ ผู้ใช้จึงต้องใช้วัสดุย่อยส่วนพร้อม
เครื่องอ่านภายในห้องสมุด

2. ทัศนคติที่มีต่อการบริการ วัสดุย่อบส่วน

ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการที่มีต่อการบริการวัสดุย่อบส่วน อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน และยังพบว่าทัศนคติของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการที่มีต่อการบริการวัสดุย่อบส่วนในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามแนวเหตุผลที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ใช้ทั้ง 2 กลุ่ม มีลักษณะเฉพาะบุคคล เช่น ประเภทของงานที่ปฏิบัติส่วนใหญ่ มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือการสอน การวิจัย และการบริการทางวิชาการ (ตารางที่ 6) อีกประการหนึ่งคือ สาขาวิชาที่อยู่ในความสนใจหรือที่ปฏิบัติงานอยู่นั้นเป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกัน คือ สาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จึงน่าจะมีผลทำให้ทัศนคติที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เป็นไปในทำนองเดียวกันหรือไม่แตกต่างกัน

สำหรับทัศนคติในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

ทัศนคติที่มีต่อสภาพของห้องอ่านวัสดุย่อบส่วน พบว่าอยู่ในระดับดีในเรื่องอุณหภูมิ ในห้องอ่านวัสดุย่อบส่วนเย็นสบาย อากาศในห้องอ่านวัสดุย่อบส่วนถ่ายเทได้ดี และบริเวณที่ตั้งมีความเป็นเอกเทศและเงียบสงบ ทั้งนี้เป็นเพราะมีการติดตั้งเครื่องปรับอากาศ และเครื่องระบายอากาศภายในห้องอ่านทั้ง 2 ห้อง ประกอบกับการจัดเป็นห้องอ่านวัสดุย่อบส่วนแยกโดยเฉพาะ และอยู่ห่างจากบริเวณที่มีผู้ใช้พลุกพล่าน จึงไม่ถูกรบกวนจากผู้ใช้อื่น ๆ ส่วนทัศนคติในระดับไม่ดี ได้แก่ โต๊ะวางเครื่องอ่านมีขนาดกว้างพอที่จะจดหรือบันทึกข้อมูลได้สะดวก ห้องอ่านสะดวกในการเข้าใช้ และระดับแสงสามารถปรับได้โดยสะดวก ปรากฏว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ Holmes (1975) Dranov (1976) และ Teague (1979) ที่พบว่าผู้ใช้ไม่พอใจสภาพห้องอ่านวัสดุย่อบส่วนที่ไม่สามารถควบคุม หรือปรับแสงให้เหมาะสมกับการอ่านวัสดุย่อบส่วน ไม่สะดวกในการจดบันทึกขณะอ่านวัสดุย่อบส่วน และเข้าใช้ห้องอ่านไม่สะดวก การที่ทัศนคติที่มีต่อเรื่องดังกล่าวข้างต้นอยู่ในระดับไม่ดี อาจเนื่องจากที่ตั้งห้องอ่านวัสดุย่อบส่วนบนชั้น 5 นั้นอยู่ห่างจากบริเวณที่ผู้ใช้พบเห็นได้ง่าย ไม่มีป้ายบอกทิศทางชัดเจน จึงทำให้หายาก ส่วนระดับแสงนั้นไม่สามารถปรับหรือควบคุมได้ เป็นเพราะผนังด้านบนของห้องเป็นกระจก ทำให้แสงไฟจากห้องใกล้เคียงยังส่องผ่านเข้ามาได้ อีกประการหนึ่งคือ

โต๊ะที่ใช้อ่านวัสดุย่อส่วนซึ่งเป็นโต๊ะเดี่ยวนั้น ปกติใช้เป็นโต๊ะอ่านหนังสือทั่วไป เมื่อนำเครื่องอ่านวัสดุย่อส่วนมาวาง ทำให้เนื้อที่บนโต๊ะแคบลงจนไม่สะดวกในการจดข้อมูลต่าง ๆ จากสภาพที่กล่าวมาปรากฏว่าสอดคล้องกับปัญหาที่พบในการวิจัยครั้งนี้คือ ปัญหาห้องอ่านวัสดุย่อส่วนหายาก ลักษณะโต๊ะเก้าอี้ไม่เหมาะกับการใช้งาน แสงสว่างมากเกินไป และแสงสะท้อนเข้าจอภาพทำให้อ่านข้อมูลไม่ได้ สำหรับทัศนคติในเรื่องการจัดแบ่งเนื้อที่ในห้องอ่านวัสดุย่อส่วนได้สัดส่วน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางนั้น ปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ De Villiers และ Scholoman (1975) ที่พบว่าผู้ใช้รู้สึกพอใจในการจัดเนื้อที่ภายในห้องอ่านวัสดุย่อส่วน ซึ่งคาดว่าเป็นเพราะในห้องอ่านวัสดุย่อส่วนมีครุภัณฑ์และวัสดุอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการอ่านวัสดุย่อส่วนวางอยู่ด้วย เช่น โต๊ะอ่านหนังสือทั่วไป 2 ตัว แผ่นโคมสำหรับจัดนิทรรศการ และชั้นวางวารสาร (ในห้องอ่านวัสดุย่อส่วนของวารสารและหนังสือพิมพ์ชั้น 2) เป็นต้น

ในด้านทัศนคติที่มีต่อวัสดุย่อส่วนที่ให้บริการ พบว่าอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการมีทัศนคติในระดับดีในด้านการบรรจุข้อมูลวารสาร หนังสือวิชาการ และวิทยานิพนธ์ไว้ในไมโครฟิล์มมีความเหมาะสม และระดับปานกลางในด้านการบรรจุข้อมูลวารสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือวิชาการ และวิทยานิพนธ์ ไว้ในไมโครฟิล์มมีความเหมาะสม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ยอมรับการบรรจุข้อมูลในไมโครฟิล์มมากกว่าไมโครฟิล์ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไมโครฟิล์มใช้ง่ายกว่าและไม่ต้องเสียเวลานานในการเลื่อนฟิล์มเพื่อหาข้อมูล ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Adalian, Rockman และ Rodie (1985) ที่ว่านักศึกษาชอบใช้ไมโครฟิล์มเพราะใช้ง่าย ข้อมูลถูกต้อง ส่วนทัศนคติในระดับดีอีก เรื่องหนึ่งคือวัสดุย่อส่วนอยู่ในสภาพที่นั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tannenbaum และ Sidhom (1976) Gardner และ Keator (1979) ที่พบว่าผู้ใช้ชอบวัสดุย่อส่วนเพราะมีคุณภาพดี ภาพคมชัด และบันทึกข้อมูลที่ทำไม่ได้ในรูปแบบเล่ม อย่างไรก็ตาม ทัศนคติในระดับไม่ดีต่อวัสดุย่อส่วนที่สำนักหอสมุดฯ ให้บริการนั้นมีหลายเรื่อง ได้แก่ เนื้อหาหรือข้อมูลในวัสดุย่อส่วนมีความทันสมัย วัสดุย่อส่วนครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการ วารสาร / วิทยานิพนธ์ / และหนังสือวิชาการ ที่ให้บริการในรูปแบบวัสดุย่อส่วน มีจำนวนรายชื่อเพียงพอสำหรับการค้นคว้า ซึ่งแต่ละประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น นอกจากอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการจะมีทัศนคติในระดับไม่ดีแล้ว ยังพบว่า เป็นปัญหาแก่กลุ่มผู้ใช้ด้วยเช่นกัน โดยปัญหาระดับมาก

คือวัสดุย่อยส่วนของห้องสมุดมีจำนวนน้อย และปัญหาระดับปานกลางคือ เนื้อหาของวัสดุย่อยส่วน
 ล้าสมัย เพราะไม่จัดหาอย่างต่อเนื่อง และเนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการ การที่ผลการ
 วิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากสำนักหอสมุดฯ ยังไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการจัดหาวัสดุย่อยส่วน
 มาให้บริการ จึงไม่มีการจัดหาอย่างต่อเนื่อง เช่น วารสารและหนังสือพิมพ์ภาษาต่างประเทศ
 ในรูปวัสดุย่อยส่วนปีล่าสุดที่สำนักหอสมุดฯ มีอยู่คือปี 1982 และ 1980 ตามลำดับ ส่วนหนังสือ
 วิชาการในรูปวัสดุย่อยส่วนที่มีอยู่นั้นมักได้รับเป็นอภินันทนาการ ทำให้เนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการ
 และไม่ครอบคลุมทุกสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย

สำหรับทัศนคติที่มีต่ออุปกรณ์การอ่านที่ให้บริการ ที่พบว่าอยู่ในระดับปานกลางคือ
 เครื่องอ่านสามารถทำสำเนาบนกระดาษได้คมชัด และสภาพเครื่องอ่านดี พร้อมใช้งานได้
 ทันทีนั้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Lewis (1970) และ Salmon (1975) ที่พบว่า ผู้ใช้
 ไม่ชอบใช้วัสดุย่อยส่วน เนื่องจากเครื่องอ่านขาดประสิทธิภาพในการใช้งาน และสำเนา
 กระดาษที่ผลิตจากเครื่องอ่านมีคุณภาพต่ำ ซึ่งประเด็นเหล่านี้สอดคล้องกับปัญหาที่อาจารย์และผู้ช่วยวิชาการ
 ประสบเช่นกัน คือ ปัญหาที่ว่าสำเนากระดาษไม่ชัดมีรอยเปื้อน เครื่องอ่านขาด
 การบำรุงรักษามีฝุ่นและสนิม เครื่องอ่านไม่สามารถปรับภาพได้ตามต้องการ ถึงแม้ทั้ง 3
 ปัญหานี้จะอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูง เกือบถึงระดับมาก จึงทำให้เห็นได้
 ว่าอุปกรณ์การอ่านที่สำนักหอสมุดฯ ให้บริการอยู่ในขณะนี้ยังมีประสิทธิภาพไม่ดีพอ ซึ่งอาจเป็น
 เพราะเครื่องอ่านวัสดุย่อยส่วน รวมทั้งเครื่องอ่านและทำสำเนากระดาษทั้งหมดที่มีอยู่ขาดการ
 ดูแลรักษาความสะอาด และไม่เคยได้รับการตรวจสอบสภาพหรือบำรุงรักษาเป็นประจำ จึงทำ
 ให้ประสิทธิภาพการใช้งานต่ำลงจนเป็นปัญหาแก่ผู้ใช้

ในส่วนทัศนคติที่มีต่อการจัดบุคลากรเพื่อให้บริการ ที่พบว่า มีระดับดี ในเรื่อง
 บุคลากรให้ความสะดวกในการติดต่อขอรับบริการนั้น ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dranov
 (1976) ที่พบว่าผู้ใช้ไม่พอใจที่บุคลากรไม่ให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ แต่สอดคล้องกับงาน
 วิจัยของ Tannenbaum และ Sidhom (1976) ที่พบว่าผู้ใช้พอใจในความช่วยเหลือที่ได้รับ
 จากบุคลากรด้วยการให้ระดับทัศนคติในระดับดีมาก การที่ผู้ใช้สำนักหอสมุดฯ สามารถติดต่อ
 ขอรับบริการได้สะดวกนั้น เป็นเพราะบุคลากรผู้ให้บริการวัสดุย่อยส่วนทำงานอยู่ในห้องใกล้เคียง

และมีประตูก็คต่อถึงกันง่าย สำหรับทัศนคติในระดับปานกลางคือบุคลากรช่วยอธิบายวิธีค้นหา ข้อมูลในวัสดุย่อส่วนได้ละเอียด บุคลากรมีทักษะในการใช้วัสดุย่อส่วนเป็นอย่างดี และ บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับวัสดุย่อส่วนและอุปกรณ์เป็นอย่างดีนั้น ปรากฏว่าเป็นปัญหาในระดับ ปานกลางเช่นกันคือ บุคลากรขาดความรู้และทักษะในการใช้และบำรุงรักษาวัสดุย่อส่วน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสำนักหอสมุดฯมีเครื่องอ่านหลายเครื่อง หลายลักษณะ และเครื่องอ่านแต่ละ เครื่องมีวิธีการใช้แตกต่างกันออกไป ประกอบกับมีผู้ใช้เครื่องอ่านวัสดุย่อส่วนน้อยมาก ทำให้ บรรณารักษ์ผู้ให้บริการไม่คล่องตัวในการให้บริการวัสดุย่อส่วนและเครื่องอ่าน นอกจากนั้น บุคลากรผู้ให้บริการยังมีงานประจำอย่างอื่น จึงไม่มีเวลาตรวจสอบสภาพอุปกรณ์และไม่ค่อยมีโอกาส เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับวัสดุย่อส่วนและทักษะในการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ มากเท่าที่ควร

สำหรับทัศนคติที่มีต่อการเข้าถึงวัสดุย่อส่วน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางในด้าน การเก็บรายชื่อวัสดุย่อส่วนไว้ในห้องทำงานบรรณารักษ์งานวารสาร / การเก็บบัตรรายการวัสดุ ย่อส่วนไว้ในตู้บัตรรายการหลักของห้องสมุด / และการเก็บบัตรทะเบียนวัสดุย่อส่วนไว้ใกล้ตู้บัตร ครรชนวารสาร ทำให้พบเห็นง่ายใช้สะดวกนั้น แสดงว่าที่เก็บคู่มือช่วยกันทั้ง 3 รูปแบบ ก่อนข้างหายาก ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีการทำป้ายแสดงที่เก็บคู่มือช่วยกันให้ผู้ใช้พบเห็นได้ชัดเจน สภาพดังกล่าวจึงทำให้ผู้ใช้ประสบปัญหาที่เก็บคู่มือช่วยกันหายากไม่สะดวกในการใช้ นอกจากนี้ การที่อาจารย์และผู้ช่วยวิชาการมีทัศนคติในระดับปานกลางต่อทัศนคติที่ว่า รายละเอียดที่ระบุไว้ใน รายชื่อ / ในบัตรรายการ / และในบัตรทะเบียนวัสดุย่อส่วนมีเพียงพอ นั้น แสดงว่าผู้ใช้ยังไม่พอใจในรายละเอียดที่ระบุไว้ในคู่มือช่วยกันแต่ละรูปแบบ ซึ่งอาจเป็นเพราะรายละเอียดที่ มีอยู่ ช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึงวัสดุย่อส่วนเท่านั้น ยังไม่สามารถเข้าถึงเนื้อหาในตัววัสดุย่อส่วน ผู้ใช้จึงเห็นว่าควรเพิ่มรายละเอียดบางอย่าง ดังที่มีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มสารบัญย่อของ เนื้อหาไว้ในบัตรรายการวัสดุย่อส่วนด้วย

3. ปัญหาในการใช้บริการวัสดุย่อส่วน

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการ ในการใช้บริการวัสดุ ย่อส่วนทั้ง 5 ด้าน มี 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาประเด็น

ย่อยของปัญหาแต่ละด้าน พบว่ามีปัญหาระดับมาก 2 ปัญหา คือ วัสดุย่อยส่วนของห้องสมุดมีจำนวนน้อย และไม่มีคำแนะนำวิธีใช้คู่มือช่วยค้น การที่ผู้ใช้มีปัญหาวัดวัสดุย่อยส่วนมีจำนวนน้อยนั้น เนื่องจากสำนักหอสมุดฯ ไม่มีนโยบายจัดหาวัดวัสดุย่อยส่วนโดยเฉพาะ เพียงแต่จัดหาตามคำแนะนำของอาจารย์และบรรณารักษ์ห้องสมุดในสังกัด กับอีกส่วนหนึ่งได้รับอภิชนทานการ และถ่ายทำเอง นอกจากนี้วัสดุย่อยส่วนของวารสารและหนังสือพิมพ์ที่มีอยู่เดิม ไม่มีการจัดหาเพิ่มเติม ดังนั้นจำนวนวัสดุย่อยส่วนจึงมีอัตราเพิ่มค่อนข้างช้า ซึ่งปรากฏว่าจนถึงปัจจุบันมีจำนวนอยู่เพียง 499 รายการ ส่วนปัญหาด้านไม่มีคำแนะนำวิธีใช้คู่มือช่วยค้นนั้น แสดงให้เห็นได้ว่าผู้ใช้ยังไม่คุ้นเคยกับคู่มือช่วยค้นที่ห้องสมุดจัดทำ และยังไม่เป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้เท่าที่ควร เพราะผู้ใช้ใช้ไม่เป็น หรือไม่ทราบว่ามีการจัดทำคู่มือช่วยค้นวัสดุย่อยส่วนไว้ให้บริการ ดังนั้นผู้ใช้จึงขอความช่วยเหลือจากบุคลากรห้องสมุดให้ช่วยค้นหา มากกว่าการตรวจดูจากคู่มือช่วยค้นประเภทต่าง ๆ ที่ห้องสมุดจัดทำไว้ (ตารางที่ 18)

สำหรับปัญหาที่พบว่าอยู่ในระดับปานกลางนั้น ปรากฏว่ามีหลายประเด็น ซึ่งได้แก่ ห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนหายากทำให้เข้าใช้ไม่สะดวก ลักษณะโต๊ะ/เก้าอี้ไม่เหมาะกับการอ่านวัสดุย่อยส่วน แสงสว่างมากไปจนมองภาพบนจอไม่ชัด และแสงไฟสะท้อนเข้าจอภาพจนอ่านข้อมูลไม่ได้ จากปัญหาดังกล่าวทำให้มีอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการจำนวนมากให้ข้อเสนอแนะว่า ห้องอ่านวัสดุย่อยส่วนควรตั้งบริเวณที่หาง่าย สะดวกในการเข้าใช้ ควรมีที่นั่งอ่านแบบคันคว่ำเฉพาะบุคคล ควรใช้แสงเฉพาะที่และไม่สว่างเกินไปจนมีผลต่อสายตา

ส่วนปัญหาที่ว่าวัสดุย่อยส่วนมีเนื้อหาล้าสมัย เพราะไม่จัดหาอย่างต่อเนื่อง และมีเนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการนั้น ปรากฏว่ามีผู้เสนอแนะให้สำนักหอสมุดฯ จัดหาวัดวัสดุย่อยส่วนที่มีเนื้อหาครอบคลุมทุกสาขา โดยข้อมูลที่อยู่ในวัสดุย่อยส่วนควรเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าแต่มีการใช้น้อย เช่น หนังสือหายาก ข้อเสนอแนะดังกล่าวสอดคล้องกับข้อเสนอแนะที่พบในงานวิจัยของบังอร โพธิ์ทอง (2530) ที่ว่าควรจัดเก็บวารสารย้อนหลังในรูปไมโครฟิล์ม และควรทำเฉพาะวารสารที่มีการใช้น้อยเท่านั้น

สำหรับปัญหาเรื่องสำเนากระดาษไม่ชัดมีรอยเปื้อน เครื่องอ่านขาดการบำรุงรักษา มีฝุ่นและสนิม เครื่องอ่านใช้งานยาก เครื่องอ่านไม่สามารถปรับภาพได้คมชัดตามต้องการ และการทำสำเนาลงบนกระดาษยุ่งยาก เสียเวลารอนานนั้น ส่วนเป็นปัญหาด้านประสิทธิภาพของเครื่องอ่านวัสดุย่อบริษัทอื่น ๆ จึงปรากฏว่ามีผู้เสนอแนะให้สำนักหอสมุดฯ จัดหาเครื่องอ่านที่มีคุณภาพดีทุกเครื่อง และใช้งานได้ง่าย

ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรขาดความรู้และทักษะในการใช้และบำรุงรักษาวัสดุย่อบริษัทอื่น ๆ นั้น ปรากฏว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dranov (1976) ที่พบว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ใช้ไม่ชอบวัสดุย่อบริษัทอื่น ๆ คือ บุคลากรไม่ได้รับการฝึกอบรมในการจัดการวัสดุย่อบริษัทอื่น ๆ อย่างเหมาะสม จากปัญหาดังกล่าวจึงมีผู้เสนอให้ห้องสมุดจัดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับวัสดุย่อบริษัทอื่น ๆ ด้ว รวมทั้งมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลทั้งหมดที่ให้บริการในรูปวัสดุย่อบริษัทอื่น ๆ ด้ว

นอกจากนี้การที่พบว่าผู้ใช้มีปัญหาในเรื่องที่เกี่ยวกับคู่มือช่วยค้นหาเอกสาร ไม่สะดวกในการใช้ ไม่มีคู่มือช่วยค้นหาในห้องอ่านวัสดุย่อบริษัทอื่น ๆ ของวารสาร ทำให้ค้นคว้าไม่สะดวก และรูปแบบของคู่มือช่วยค้นหาที่จัดทำไว้นั้นน้อย ทำให้เข้าถึงวัสดุย่อบริษัทอื่น ๆ ไม่สะดวกนั้น แสดงให้เห็นว่าที่เกี่ยวกับคู่มือช่วยค้นหาในปัจจุบันยังไม่เหมาะสม และสำนักหอสมุดฯ ยังขาดการส่งเสริมและเผยแพร่คู่มือช่วยค้นหาวัสดุย่อบริษัทอื่น ๆ ที่มีอยู่ให้ผู้ใช้ได้ทราบทั่วกัน ผู้ใช้จึงเสนอแนะให้เกี่ยวกับคู่มือช่วยค้นหาในที่ที่เห็นชัดเจน ใช้สะดวก หรือใกล้เคียงที่ตั้งเครื่องอ่านวัสดุย่อบริษัทอื่น ๆ ด้ว

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่พบว่า ทักษะของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการที่มีต่อบริการวัสดุย่อบริษัทอื่น ๆ ของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะทางสำหรับผู้บริหารห้องสมุดและบรรณารักษ์ผู้เกี่ยวข้องกับการบริการวัสดุย่อบริษัทอื่น ๆ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานบริการวัสดุย่อบริษัทอื่น ๆ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. ด้านสภาพของห้องอ่านวัสดุย่อบริการ สำนักหอสมุดฯ ควรดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้ เพื่อให้ผู้ใช้มีทัศนคติที่ดีขึ้นต่อสภาพห้องอ่านวัสดุย่อบริการ

1.1 ที่ตั้ง การที่สำนักหอสมุดฯ จัดห้องอ่านวัสดุย่อบริการไว้ให้บริการโดยเฉพาะ และแยกห้องอ่านวัสดุย่อบริการของวารสารไว้ต่างหาก ซึ่งปรากฏว่าห้อง 2 ห้องอยู่บริเวณที่พบเห็นยากนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำป้ายบอกทิศทางคิดไว้บริเวณที่ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถเห็นได้ชัดเจน ซึ่งนอกจากจะอำนวยความสะดวกในการใช้ห้องอ่านวัสดุย่อบริการแล้ว ยังเป็นการเผยแพร่บริการวัสดุย่อบริการให้ผู้ใช้ทราบโดยทั่วกันด้วย

1.2 การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องอ่านวัสดุย่อบริการ ควรปรับปรุงการจัดเนื้อที่ภายในห้องอ่านวัสดุย่อบริการให้เป็นสัดส่วน โดยเฉพาะห้องอ่านวัสดุย่อบริการของวารสาร ควรจัดหาโต๊ะและเก้าอี้สำหรับอ่านวัสดุย่อบริการโดยเฉพาะไว้บริการ โดยวางไว้เป็นสัดส่วน แยกจากส่วนที่เป็นชั้นเก็บวารสารย้อนหลัง ส่วนโต๊ะวางเครื่องอ่านนั้น ควรจัดหามาใหม่ให้ มีลักษณะและขนาดพอเหมาะ คือเป็นโต๊ะแบบเฉพาะบุคคลที่มีขนาดกว้างพอที่จะจดข้อมูลได้สะดวก และควรปรับปรุงระบบแสงในห้องอ่านวัสดุย่อบริการทั้ง 2 ห้อง ให้เป็นแบบเฉพาะที่ คือติดหลอดไฟที่โต๊ะอ่านแต่ละตัว รวมทั้งควบคุมระดับแสงโดยรอบ ไม่ให้สว่างมากเกินไป โดยอาจใช้ผ้าม่านช่วยลดแสงสว่างจากห้องใกล้เคียงที่ส่องผ่านเข้ามา

2. ด้านวัสดุย่อบริการที่ให้บริการ สำนักหอสมุดฯ ควรดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหา ดังนี้ เพื่อให้ผู้ใช้มีทัศนคติที่ดีต่อวัสดุย่อบริการ และเพื่อแก้ปัญหาสำคัญที่ผู้ใช้ประสบอยู่คือ วัสดุย่อบริการมีจำนวนน้อย ล้าสมัย และไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้

2.1 จำนวนวัสดุย่อบริการที่ให้บริการ ควรจัดหาเพิ่มขึ้นทั้งวัสดุย่อบริการของวารสาร วิทยานิพนธ์ และหนังสือวิชาการทั่วไป รวมทั้งหนังสือหายาก นอกจากนี้อาจทำความตกลงกับห้องสมุดอื่นให้มีการยืมวัสดุย่อบริการระหว่างห้องสมุด รวมทั้งขอทำสำเนาสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ในรูปวัสดุย่อบริการจากห้องสมุดอื่น ๆ ที่มีบริการทำสำเนาวัสดุย่อบริการ เพื่อให้ผู้ใช้มีโอกาสใช้วัสดุย่อบริการจากแหล่งอื่นมากขึ้น ทั้งยังช่วยประหยัดงบประมาณการจัดหาลงได้บ้าง

2.2 เนื้อหาของวัสดุย่อยส่วน ควรจัดหาวัสดุย่อยส่วนที่มีเนื้อหาครอบคลุมทุกสาขาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะสาขาประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา การเมือง และการปกครอง และวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยกำหนดแนวนโยบายด้านการพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดประเภทนี้ให้แน่ชัดและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้วัสดุย่อยส่วนมีเนื้อหาทันสมัย ตรงกับความต้องการของผู้ใช้

2.3 ลักษณะข้อมูลในวัสดุย่อยส่วน ในการคัดเลือกวัสดุย่อยส่วนเพื่อจัดหาเข้าห้องสมุด ควรพิจารณาความเหมาะสมของลักษณะข้อมูลที่อยู่ในวัสดุย่อยส่วนด้วย เช่น ควรเป็นข้อมูลย้อนหลังที่มีความสำคัญแต่ใช้ไม่บ่อยนัก

3. ด้านอุปกรณ์การอ่านที่ให้บริการ

3.1 การบำรุงรักษาอุปกรณ์การอ่านและทำสำเนา ควรดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้อุปกรณ์ต่าง ๆ อยู่ในสภาพดีและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอุปกรณ์ที่ใช้ทำสำเนา เนื่องจากผู้ใช้ที่ไม่ชอบอ่านข้อมูลบนจอภาพ อาจเลือกทำสำเนากระดาษแทน ถ้าสำเนากระดาษมีคุณภาพดี ย่อมส่งผลให้ผู้ใช้เกิดความพึงพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อบริการวัสดุย่อยส่วน

3.2 การจัดทำคู่มือการใช้อุปกรณ์การอ่าน โดยให้มีรายละเอียดสั้น ๆ กระชับ ได้ใจความ เข้าใจง่าย ติดไว้บนเครื่องอ่าน เพื่อความสะดวกในการใช้เครื่องอ่านด้วยตนเอง

3.3 การจัดหาเครื่องทำสำเนาแบบหยอดเหรียญหรือแบบบริการตัวเอง เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหา กรณีบุคลากรผู้ให้บริการไม่เพียงพอ แต่เครื่องทำสำเนาลักษณะดังกล่าว จะต้องเป็นแบบที่ใช้งานง่าย ผลิตสำเนาที่มีคุณภาพดี และราคาถูก

4. ด้านการจัดบุคลากรเพื่อให้บริการผู้ใช้

4.1 การเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการใช้วัสดุย่อบส่วนและอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยส่งเสริมให้บุคลากรผู้ให้บริการวัสดุย่อบส่วน มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุย่อบส่วนและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เปิดโอกาสให้บุคลากรได้เข้าร่วมประชุม สัมมนา ฝึกอบรม ในเรื่องเกี่ยวกับวัสดุย่อบส่วน จัดไปปฏิบัติงานห้องสมุดหรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ที่มีการนำวัสดุย่อบส่วนมาใช้ได้อย่างได้ผลแล้ว เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในเรื่องวัสดุย่อบส่วน และพร้อมจะให้บริการแก่ผู้ใช้ นอกจากนี้บุคลากรควรฝึกการใช้เครื่องอ่านและทำสำเนา ทุกเครื่องมืออย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความชำนาญ สามารถใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ได้คล่องแคล่ว และทำสำเนากระดาษได้คมชัดตามที่ผู้ใช้ต้องการ

4.2 การทำคู่มือปฏิบัติงานด้านวัสดุย่อบส่วน บุคลากรผู้ให้บริการควรจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน ซึ่งได้แก่ คู่มือการใช้และดูแลรักษาอุปกรณ์ต่าง ๆ คู่มือการจัดเรียงวัสดุย่อบส่วนเข้าที่เก็บ และคำอธิบายวิธีใช้คู่มือช่วยกันต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับฝึกฝนบุคลากร ใช้ตอบปัญหาผู้ใช้ และใช้เป็นหลักในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาเฉพาะหน้ากรณีขาดบุคลากรประจำ

5. ด้านการเข้าถึงวัสดุย่อบส่วน

5.1 การลงรายละเอียดเกี่ยวกับวัสดุย่อบส่วนในคู่มือช่วยกัน จะต้องสมบูรณ์พอ เพื่อให้ผู้ใช้รู้สึกว่วัสดุย่อบส่วนมีความสำคัญเท่าเทียมกับหนังสือทั่วไป สามารถเข้าถึงได้สะดวก

5.2 การจัดเก็บคู่มือช่วยกันวัสดุย่อบส่วน ควรเก็บไว้ทุกห้องที่ให้บริการเครื่องอ่านวัสดุย่อบส่วน ไม่ควรเก็บไว้เฉพาะห้องทำงาน หรือเก็บในตู้บัตรรายการรวมเท่านั้น เพื่อความสะดวกของผู้ใช้ รวมทั้งบุคลากรเองในการตรวจสอบวัสดุย่อบส่วนขณะใช้เครื่องอ่าน

5.3 การเผยแพร่หรือแนะนำวิธีเข้าถึงวัสดุย่อยสลายให้ผู้ใช้ทราบทั่วกัน ซึ่งทำได้หลายวิธี เช่น จัดบอร์ดชั่วคราวหรือถาวรแสดงรายละเอียดของกลุ่มมือช่วยกันทุกประเภทที่จัดทำไว้ หรือที่ห้องสมุดจัดหาเข้ามา พร้อมระบุที่จัดเก็บกลุ่มมือช่วยกันเหล่านั้น รวมทั้งแหล่งที่จัดเก็บวัสดุย่อยสลายซึ่งกันได้จากกลุ่มมือแต่ละประเภท เพื่อแก้ปัญหาสำคัญที่ผู้ใช้ประสบอยู่คือ การขาดคำแนะนำวิธีใช้กลุ่มมือช่วยกัน นอกจากนี้ ไม่ว่าจะเก็บกลุ่มมือช่วยกันไว้ที่ใดก็ตาม จะต้องทำป้ายแสดงที่เก็บกลุ่มมือช่วยกันให้ผู้ใช้เห็นได้ชัดเจนด้วย

5.4 การจัดทำกลุ่มมือช่วยกันรูปแบบอื่นเพิ่มเติม เพื่อช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึงเนื้อหาในวัสดุย่อยสลาย ซึ่งทำได้หลายวิธี เช่น ทำบรรณานุกรมหรือรายชื่อวัสดุย่อยสลายทั้งหมดของสำนักหอสมุดฯ พร้อมบรรณนิทัศน์สังเขป ทำสารบัญย่อของเรื่องหรือเนื้อหาในวัสดุย่อยสลายแต่ละรายการ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการตรวจดูเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ ก่อนใช้ และทำครรชนช่วยกันหาตำแหน่งหมายเลขกรอบภาพในวัสดุย่อยสลาย เพื่อเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็ว

6. ด้านการส่งเสริมและเผยแพร่การใช้วัสดุย่อยสลาย สำนักหอสมุดฯ ควรดำเนินการด้วยวิธีต่อไปนี้ เพื่อให้วัสดุย่อยสลายและอุปกรณ์การอ่านที่ต้องใช้เงินจำนวนมากจัดหาเข้ามาให้บริการ ได้เป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้มากที่สุด

6.1 จัดทำเอกสารออกเผยแพร่ หรือทำป้ายประกาศบริการวัสดุย่อยสลายติดไว้บริเวณที่พบเห็นได้ง่าย

6.2 จัดกิจกรรมย่อยขึ้น เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมหลักในการประชาสัมพันธ์บริการทั้งหมดของห้องสมุด ซึ่งได้แก่ การจัดนิทรรศการ ประมุขนิเทศการใช้ห้องสมุด การนำชมห้องสมุด พร้อมทั้งสาธิตการใช้วัสดุย่อยสลาย โดยให้ผู้สนใจมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดรู้สึกคุ้นเคย

สำหรับรายละเอียดที่ควรเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้ทราบ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวัสดุย่อยสลาย เช่น ความหมายและประโยชน์ของวัสดุย่อยสลาย ลักษณะ ข้อมูลที่มีอยู่ในวัสดุย่อยสลายของสำนักหอสมุดฯ เนื้อหาที่ครอบคลุม ขอบเขตของบริการวัสดุย่อยสลาย และเวลาเปิดบริการ

6.3 จัดทำรายชื่อวัสดุย่อยสลายของสำนักหอสมุดฯ ทั้งวัสดุย่อยสลายที่มีอยู่เดิมและวัสดุย่อยสลายที่จัดหาเพิ่มเติม ส่งไปให้ห้องสมุดคณะ หรือส่งไปให้สาขาวิชาและหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายตระหนักถึงบริการวัสดุย่อยสลาย และสามารถติดตามรายชื่อวัสดุย่อยสลายที่ต้องการได้โดยสะดวก นอกจากนี้ควรจัดให้มีรายชื่อวัสดุย่อยสลายของห้องสมุดอื่นไว้ให้บริการด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างคือ อาจารย์และผู้ช่วยวิชาการเท่านั้น หากจะให้งานวิจัยกว้างขวางและสมบูรณ์มากกว่านี้ การวิจัยในโอกาสต่อไป ควรศึกษากับผู้ใช้ห้องสมุดที่เป็นนักศึกษาทุกระดับด้วย

2. ควรศึกษาทัศนคติของผู้ใช้ที่มีต่อบริการสื่อการศึกษาทุกประเภท ที่ไม่ใช่สิ่งตีพิมพ์ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงบริการดังกล่าว

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของการจัดเก็บวัสดุหรือทรัพยากรห้องสมุด ที่อยู่ในรูปเล่มสิ่งตีพิมพ์ กับที่อยู่ในรูปวัสดุย่อยสลาย ตลอดจนความพอใจของผู้ใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของห้องสมุดให้แน่ชัดว่า รูปแบบใดเหมาะสมที่สุดสำหรับข้อมูลลักษณะต่าง ๆ ที่จะจัดหามาบริการ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของห้องสมุดโดยรวมและตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด เช่น เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของวารสารในรูปวัสดุย่อยสลายกับในรูปเย็บเล่ม โดยใช้สูตรการคำนวณค่าใช้จ่ายและเนื้อที่จัดเก็บของ Jutta R .

Reed (Gleaves 1982: 292-295) และอาศัยแนวการวิจัยของ Starker (Starker,
in Fair, ed. 1979: 189-192) ซึ่งศึกษาถึงอายุของวารสารที่ควรอยู่ในรูปวัสดุย่อยส่วน
และเป็นที่น่าสนใจของผู้ใช้ด้วย